

Historie vývoje OS

- **IO(input/output) systémy** na čtení a zápis na děrné štítky a pásky
- **UNIX, Multics a VMS (70. léta)**
  - Unix - jednoduchost, nezávislost na HW
- **MacOS, CP/M, DOS a UN*Xy (80. léta)**
  - MacOS - první GUI systém
  - DOS - nejrozšířenější, nízká cena, agresivní marketing
- **Windows, Linuxu (90. léta)**
  - Windows vytváří téměř monopol a vstupuje i na trh serverů
  - Za UNIX nastupuje Linux

Druhy OS (W, Linux, iOS,...)

- **Windows**
  - Ovládá většinu trhu
  - Počítačové hry, pracovní stanice, domácí pc
  - Obecné užití
- **Linux**
  - Ovládá trh se servery
  - Zdarma
  - Spousta verzí (distribucí) systému
- **MacOS**
  - Přímý konkurent windowsu
  - Je postaven na UNIXu
  - Obecné užití
  - Populární a dostupnější spíš v Americe
- **Android**
  - Operační systém pro mobily
  - Open source
  - Založený na linuxovém jádru

- iOS
  - Operční systém pro mobily od Applu
  - Dostupný na zařízeních iPhone

Programové vybavení – software

- Windows
  - Je použitelný pro jakoukoliv činnost
  - Vše lze jednoduše nainstalovat
  - Prakticky veškerý software je na Windows dostupný
  - Lze použít pro práci i zábavu
- MacOS
  - Velká dostupnost aplikací
  - Jsou dostupné především přes oficiální store
- Linux
  - Především opensource, free a platformě nezávislé aplikace vyvíjeny jednotlivcem nebo komunitou
  - Hodně se jako GUI aplikací využívá terminál a to především u serverových aplikací

Struktura, verze

- Windows
  - XP
  - Vista
  - 7
  - 8 a 8.1
  - 10
- MacOS
  - Mac OS X 10.0
  - Mac OS X 10.1
  - Mac OS X 10.2
  - Mac OS X Panther

- Mac OS X Tiger
  - Mac OS X Leopard
  - Mac OS X Snow Leopard
  - Mac OS X Lion
  - OS X Mountain Lion
  - OS X Mavericks
  - OS X Yosemite
  - OS X El Capitan
  - macOS Sierra
  - macOS High Sierra
- Linux
  - Verze jádra, jednotlivých balíčků a uživatelských prostředí
  - Distribuce mají své verzování

Operační systém

Je software který je uveden do chodu při zapnutí PC a tvoří vrstvu, která komunikuje s hardwarem, aplikacemi a uživatelem. Spravuje všechny aplikace a stará se o veškerý vstup od uživatele a posílá dál příkazy hardwaru.

PDA

Personal digital assistant je předchůdce smartphonů. Sloužily jako osobní organizéry. Většina se mohla připojit na internet, přehrávat hudbu a většina z nich implementovala i dotykové displaye, takže v mnoha ohledech určovaly trend pro zrod smartphonů.

MDA

Mobile Digital Assistant je přístroj slučující funkce PDA a mobilního telefonu. Typický přístroj této kategorie má chytrý operační systém , který umožňuje spolu s nainstalovaným softwarem číst a editovat běžné kancelářské dokumenty, spravovat e-mailovou komunikaci, vést si podrobný kalendář a adresář kontaktů a tyto data také synchronizovat se stolním počítačem.

Pracovní stanice (workstation)

Jsou počítače, které jsou určeny především k práci se softwarem, který má větší nároky na hardware. Bývá o něco větší než standardní počítače kvůli dodatečnému napájení nebo chlazení.

Sálové počítače(mainframe)

V dnešní době se jedná o více počítačů spojených do jednoho pro účely hostingu serverů, těžení krypto měn, render farem nebo cloudového uložení.

Superpočítače

Spojení mnoha počítačů dohromady pro dosažení obrovských rychlostí výpočtů. Využívá se pro výzkum vědeckých oborů, lékařství nebo třeba krypto analýzu. Máme jeden v Ostravě. V podstatě všechny superpočítače běží podle serveru TOP500 na Linuxu.